

***ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ У
ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ
ДИСЦИПЛІН***

Глобальна інформатизація охопила всі сфери людської діяльності. Як зазначає В.Г. Кремень, характер праці в умовах масової комп'ютеризації сприяє посиленню раціоналізму та "виникненню його нової форми - комп'ютерної". Поява такого типу раціоналізму може спричинити втрату людиною здатності творчо сприймати світ та розвивати свої інтуїтивні можливості [2]. Комп'ютеризація сприяла швидкому зростанню потоку різноманітної інформації, що дезорієнтує часом навіть висококваліфікованих робітників.

У цьому напрямі фахівці в галузі комп'ютерних технологій найгостріше відчувають зміни. Такою спеціальністю є, зокрема, оператор комп'ютерного набору. Оператори працюють безпосередньо в інформаційному середовищі із постійно оновлюваним технічним, програмним забезпеченням, новими методами роботи з інформаційними технологіями. Аналіз кваліфікаційної характеристики операторів комп'ютерного набору крізь призму сучасних вимог до кваліфікованого робітника галузі інформаційних технологій дав підставу зробити наступні висновки: професійна підготовка фахівця сьогодні не задовольняє роботодавців через її обмеженість щодо знань та умінь, відсутності необхідної гнучкості та можливості професійного зростання. Тобто освітньо-кваліфікаційна характеристика відображає засвоєння конкретних знань, умінь і навичок, у яких не закладена перспектива розвитку.

Подальше професійне зростання фахівців забезпечується завдяки сформованій професійній компетентності. В структурі професійної компетентності операторів комп'ютерного набору

важливе місце займають інформаційна та самоосвітня компетентності. *Інформаційна компетентність* полягає в набутті професійно важливих знань та вмінь і досить повно формується у навчально-виробничому процесі підготовки фахівців. *Самоосвітня компетентність* або компетентність "уміння вчитися" передбачає здатність до самостійного оновлення професійних знань і умінь професійного напрямку. Отже, щоб бути конкурентоспроможним на ринку праці, оператор комп'ютерного набору повинен володіти навичками самостійного відбору та використання потрібної інформації, що підвищує його професійну компетентність.

Поставлена мета досягається шляхом включення фундаментальної складової вивчення інформатики безпосередньо у навчально-виробничий процес. При цьому набуття конкретних теоретичних знань відіграє другорядну роль, а першочерговим є формування здатностей самостійної роботи з інформацією: визначення мети професійної діяльності, складання алгоритму досягнення поставленої мети, самоконтроль, оформлення результатів для допомоги іншим тощо.

Через те для формування цілісної професійної компетентності оператора комп'ютерного набору фахівцю потрібно: знати поняття інформації, розуміти її сутність та особливості у професійній сфері; способи представлення інформації, обирати оптимальні форми представлення інформації, відповідно до її потреб; властивості інформації професійного напрямлення; сутність інформаційних процесів; інформаційні процеси у біологічних, технологічних, суспільних системах, з якими пов'язана професійна діяльність; способи збереження, представлення й оброблення формалізованих даних за допомогою сучасних інформаційних технологій; володіти інформаційною культурою; розуміти суть інформаційного суспільства. Тобто у змісті професійної підготовки операторів комп'ютерного набору потрібно відобразити важливі у світоглядному та практично-прикладному аспектах питання про

інформаційні процеси у професійній діяльності.

Є кілька шляхів вирішення зазначеного питання, на кшталт розширення курсу інформатики. Однак найбільш дієвим, на нашу думку, є введення елективного курсу «Основи роботи з інформацією». Курс створюється під спеціально виділені години або ж інтегрується з курсом інформатики, якщо такий підхід більш зручний для професійного навчального закладу. Метою курсу є формування у майбутніх операторів комп'ютерного набору професійної компетентності, ефективної професійної діяльності в інформаційному середовищі. Однак, професійна компетентність – складне явище, для формування якої потрібен час та всебічність охоплення професійної діяльності. Тому даний курс, вивчення якого передбачене на початку професійної підготовки, може бути лише основою, підґрунтям у формуванні професійної компетентності за чотирма її компонентами: мотиваційним, когнітивним, діяльнісним та особистісним. При більш ретельній роботі може бути реалізована стратегія експансії, при якій курс вивчатиметься учнями поступово, на всіх етапах їх професійної підготовки.

Отже, для формування професійної компетентності у майбутніх операторів комп'ютерного набору має бути модернізований зміст професійної підготовки. Зростаючі вимоги до рівня інформаційної підготовки учнів потребують удосконалення логічної структури предметів, перегляду тематики й змісту питань по кожній темі предмета, відображення у змісті предмета нових досягнень педагогічної і психологічної науки про формування знань і вмінь у сфері інформатики, у формуванні наукової картини світу майбутнього фахівця, а саме: системи знань про інформаційні процеси, що відбуваються в природі, суспільстві й техніці, і прямо чи опосередковано пов'язані із професійною діяльністю операторів комп'ютерного набору.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кремень В.Г. Методологічні та психолого-педагогічні

проблеми впровадження інформаційно-телекомунікаційних технологій в сучасну освіту // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи. Зб. наук. праць. Ч.1 / за ред. М.М. Козяра та Н.Г. Ничкало. – Львів: ЛДУ БЖД, 2009. – С. 3–6.
